

...การบริหารจัดการขยะ...

ขยะมูลฝอย (Solid Waste) หมายถึง เศษสิ่งเหลือใช้และสิ่งปฏิกูลต่างๆ ซึ่งเกิดจากกิจกรรม ของมนุษย์และสัตว์ รวมถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด หรือที่อื่นๆ ทั้งจากการผลิต การบริโภค การซบถ่าย การดำรงชีวิต และอื่นๆ

ประเภทของขยะ

ประเภทขยะเปียก หมายถึง ขยะที่ย่อยสลายได้ง่าย เช่น เศษอาหาร พืชผัก ผลไม้ เป็นต้น

ขยะแห้ง หมายถึง ขยะที่ย่อยสลายได้ยาก เช่น กระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ เศษผ้า ไม้ยาง

ขยะอันตราย ได้แก่ สารเคมี วัตถุมีพิษ ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ และขยะติดเชื้อจากสถานพยาบาล

คือหลัก 3rs คือ

Reduce การลดปริมาณขยะโดยลดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีบรรจุภัณฑ์สิ้นเปลือง

Reuse การนำมาใช้ซ้ำเช่นขวดแก้วกล่องกระดาษกระดาษพิมพ์หน้าหลัง เป็นต้น

Recycle การแปรสภาพและหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่โดยนำไปผ่านกระบวนการผลิตใหม่อีกครั้ง

การแยกขยะ เพื่อลดขยะที่ต้องนำไปกำจัดจริงๆ ให้เหลือน้อยที่สุด เช่น

- ขยะแห้งบางชนิดที่สามารถแปรสภาพนำกลับมาใช้ได้อีกได้แก่ขวดแก้วโลหะพลาสติก
- ขยะเปียกสามารถนำมาหมักทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ
- ขยะอันตรายเช่นหลอดไฟถ่านไฟฉายกระป๋องฉีดสเปรย์ต้องมีวิธีกำจัดที่ปลอดภัย

สีเหลือง รองรับขยะที่สามารถนำมารีไซเคิลหรือขายได้ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ

สีแดง รองรับขยะที่มีอันตราย เช่น หลอด หลอดฟลูออเรส หลอดฟลูออเรสเซนต์ ขวดยาถ่านไฟฉายกระป๋องฉีดยาฆ่าแมลง ยาฆ่าแมลง ภาชนะบรรจุสารอันตรายต่างๆ

สีฟ้า รองรับขยะทั่วไปที่ย่อยสลายไม่ได้ไม่เป็นพิษและไม่คุ้มค่าการรีไซเคิล เช่น พลาสติกห่อลูกอม ซองบะหมี่สำเร็จรูป ถุงพลาสติก และฟอยล์ที่เปื้อนอาหาร

การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มีอยู่หลายวิธีขึ้นอยู่กับสภาพและลักษณะสมบัติของขยะมูลฝอยซึ่งสามารถสรุปได้ 4 แนวทางหลักๆ คือ

1) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ material Discovery เป็นการนำมูลฝอยที่สามารถคัดแยกได้กลับมาใช้ใหม่โดยจำเป็นต้องผ่านกระบวนการแปรรูปใหม่ Recycle หรือรูปแบบ Reuse ก็ได้

2) การนำขยะมูลฝอยจำพวกเศษอาหารที่เหลือจากการรับประทานหรือการประกอบอาหารไปเลี้ยงสัตว์

3) การนำขยะมูลฝอยไปปรับสภาพให้มีประโยชน์ต่อการบำรุงรักษาดิน เช่น การนำขยะมูลฝอยสดหรือเศษอาหารมาหมักทำปุ๋ย

4) การนำขยะมูลฝอยปรับปรุงพื้นที่โดยนำขยะมูลฝอยมากำจัดโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ Sanitary landfill จะได้พื้นที่สำหรับใช้ปลูกพืช สร้างสวนสาธารณะ สนามกีฬา เป็นต้น

แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

ชุมชนพักอาศัยเช่นบ้านเรือนการค้าและบริการ เช่น ตลาด ร้านค้า สถานที่ราชการ ศาสนสถาน โรงเรียน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ผลกระทบของขยะมูลฝอย

ปัญหากลิ่นเหม็นจากขยะมูลฝอยสร้างความรำคาญให้แก่ชุมชนพักอาศัย แหล่งน้ำเน่าเสียจากการที่ขยะมูลฝอยมีอินทรีย์สารเน่าเปื่อยปะปนอยู่ เป็นอันตรายต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และสัตว์น้ำ รวมทั้งผลเสียในด้านการใช้แหล่งน้ำเพื่อการนันทนาการ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคและสัตว์น้ำโรคต่างๆ เช่น หนู แมลงวัน เป็นต้น การกำจัดมูลฝอยที่ไม่ถูกหลักวิชาการจะสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้ที่พักอาศัยข้างเคียง รวมทั้งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน ทำให้ชุมชนขาดความสะอาดสวยงามและเป็นระเบียบ และไม่อยู่ การสูญเสียทางเศรษฐกิจ เช่น ชุมชน จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอย ค่าชดเชยความเสียหายในกรณีที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ และค่ารักษาพยาบาลหากประชาชนได้รับโรคร้ายไข้เจ็บจากพิษของขยะมูลฝอย

ข้อดีของการแยกขยะ

- ช่วยลดปริมาณขยะลงเมื่อแยกเศษวัสดุส่วนที่ยังมีประโยชน์ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ ฯลฯ จะเหลือขยะจริงๆ เพื่อนำไปกำจัดน้อยลง
- ประหยัดงบประมาณที่ใช้เพื่อการจัดขยะ เมื่อขยะที่ต้องการกำจัดลดลง งบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการขยะก็จะน้อยลง สามารถนำไปพัฒนาด้านอื่นเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้
- ช่วยลดการสิ้นเปลืองพลังงานและทรัพยากร ด้วยการนำวัสดุประเภท แก้ว กระดาษ โลหะ พลาสติก ฯลฯ รีไซเคิลหมุนเวียนใช้ใหม่
- ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมเกิดมลพิษต่อโลกน้อยลง ช่วยลดการเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรงลง

ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย

เพื่อการจัดเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดการปนเปื้อนของขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จะต้องมีการตั้งจุดรวบรวมขยะมูลฝอย (Station) และมีการแบ่งแยกประเภทของถังรองรับขยะมูลฝอยตามสีต่างๆ โดยมีจุดบรรจุภายในถังเพื่อสะดวกและไม่ตกหล่น หรือแพร่กระจาย ดังนี้

สีเขียว รองรับขยะอินทรีย์ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น ผัก ผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้